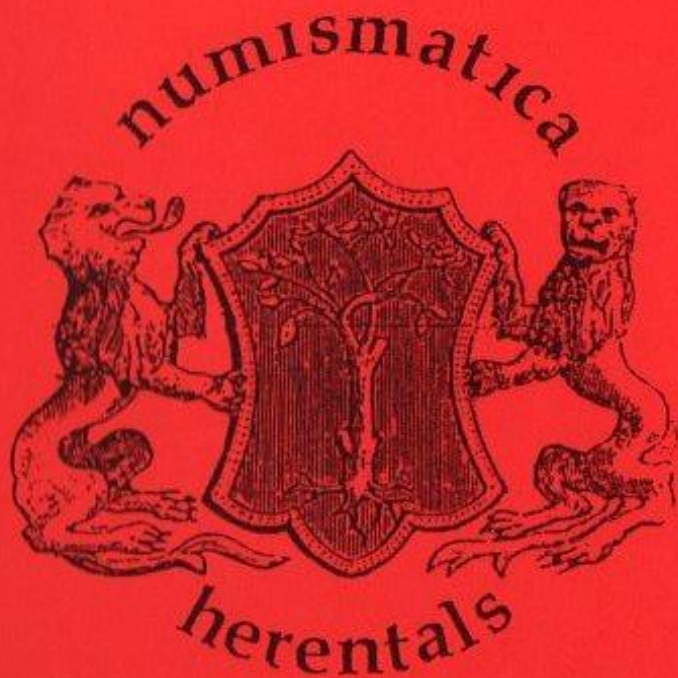

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

70

mei 2010

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0471-329179	rudy.dillen@telenet.be
Marc Roex	penningmeester – schatbewaarder 0475-365993	marcroex@yahoo.com
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473-556266	koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	bestuurslid – webmaster 0475-552400	frank.lippens1@skynet.be
Bart Van Hove	bestuurslid – medewerker 0497-524331	bart.van.hove@remmicom.be

Erelid : **Roger van Nuffel** – Herentalse Schepen van Cultuur 2001-2006

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals	
rekeningnummer	Fortis 001-4206136-01 IBAN BE43 0014 2061 3601 BIC GEBABEBB	
lidgelden	11 €	lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP (17 € voor leden in het buitenland)
	7 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (10 € voor leden in het buitenland)
	1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -12 jaar, vergezeld van een volwassen lid	
aangesloten bij	het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging de Herentalse Cultuurraad	
website	www.numismatica-herentals.be	

maandelijkse clubactiviteit : 2e zondag van de maand, van 8.30 tot 12 u
zondag 9 mei 2010 & 13 juni – 11 juli – 8 augustus – 12 september
parochiezaal St-Antonius, Kapucijnenstraat 7, Herentals

Frontpagina De ‘Slag op de Tielenheide’, ook wel de Slag bij Turnhout genoemd, gaf een beslissende wending aan de 80-jarige Oorlog tussen de Nederlanden en Spanje. In een uitgebreid artikel verneem je het verloop van de veldslag, de munten die de soldaten ontvingen als soldij en de penningen die geslagen werden ter herinnering aan heel het gebeuren.

Clubnieuws

Tentoonstelling : deze maand wordt onze tentoonstellingskast gevuld door bestuurslid Frank Lippens met Byzantijnse munten van de Justiniaanse dynastie, een familie die 84 jaar zou heersen over het Oost-Romeinse Rijk. De dynastie begint bij Justinus I in 518 en eindigt met de moord op Maurikios en zijn vrouw en kinderen in 602. Voor geïnteresseerden ligt weer een infobundeltje klaar om mee te nemen.

Brigand : Dit jaar zullen weer een 35-tal leden een kunstmedaille ontvangen voor 5 jaar lidmaatschap bij de vereniging. Staat hiernaast een gekleurde stip dan kom jij hiervoor in aanmerking. Proficiat ! Rond 10 u zullen we bij naamafroeping deze medaille overhandigen. Gelieve ze persoonlijk te komen afhalen aub.

Ontslag : Bestuurslid & bibliothecaris Eddy Pauwels heeft te kennen gegeven geen deel meer te willen uitmaken van de bestuursploeg. Gelieve het ontlenen en binnenbrengen van boeken tijdelijk te willen regelen met de mensen aan de bestuurstafel, zij helpen u graag verder.

6 jaar ! Traditiegetrouw vieren we in mei de clubverjaardag. Dit jaar doen we dat voor de 6^e maal en trakteren weer met taart voor alle bezoekers aan de activiteit.

Laatste mogelijkheid : afhalen prijsmunten '6^e Coin Event' op 9 mei

LOT	munt	LOT	munt	LOT	munt	LOT	munt	LOT	munt
1	234	76	340	151	507	187	483	280	335
42	205	77	152	168	62	208	555	339	598
45	55	78	467	170	176	228	585	381	567
71	129	79	189	175	219	232	427	390	246
72	515	80	316	182	352	236	56	415	61
73	420	94	283	183	546	240	48	452	403
74	320	104	180	185	287	260	520	472	42
75	285	135	323	186	166	272	65		

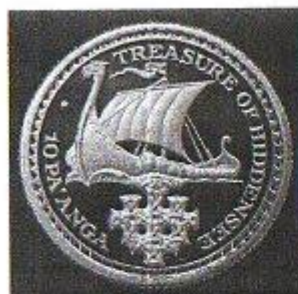

MAUQUOY GROUP

Industrieweg 12 • 2280 Grobbendonk • Belgium • www.mauquoy.com

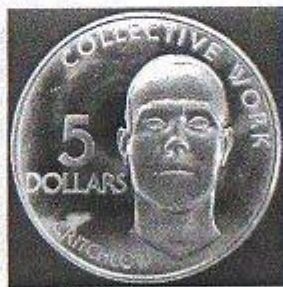
11.15 u trekking van de jeugdombola gratis lootje voor -15 jaar
een prijsmunt + bankbiljet voor elke aanwezige jongere

11.20 u aanwezigheidstombola gratis voor alle aangesloten leden

- * gouden 10 pa'anga 'Treasure of Hiddensee' – Tonga 2003
- zilveren 50 schilling, 150 j. Nationalbank – Oostenrijk 1966
- * zilveren 200 escudos, Afonso de Albuquerque – Malacca 1995
- * zilveren 50 frank, huwelijk Boudewijn&Fabiola – België 1960

11.25 u trekking lootjestombola 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank, Leopold II – België 1875
- gouden 10 korona, Ferencz József – Hongarije 1904
- zilveren 1000 escudos, 500 jaar Santa Casa – Portugal 1998
- zilveren 5 dollars, Elisabeth II – Cook Eilanden 1976
- zilveren un balboa – Panama 1947
- * zilveren 5 dollars, Critchlow Collective Work - Guyana 1979
- zilveren 250 frank, 20 jaar koning Boudewijnstichting 1996
- * zilveren 5 roebel, Olympische Spelen te Moskou 1980 1978

met telkens een fles Solatio Rouge – Vin de Pays d'Oc, Frankrijk 2008
geschonken door **Versmarkt & Wijnen Van Eccelpoel**, Lierseweg 20

11.30 u ledenveiling gelieve tijdig uw bidnummer af te halen

Er komen dit jaar 35 Briganten bij !

Volgende leden vieren in 2010 hun 5-jarig lidmaatschap bij de vereniging en ontvangen op de clubactiviteit van 9 mei hun kunstmedaille op naam :

Alex Bastiaens – Lanaken
Victor Boons – Balen
Gabriel Bourgart – Noorderwijk
Maurice Coeckelbergh – Oppuurs
Fons Dams – Herentals
Freddy De Backer – Drogenbos
Peter Du Brucq – Ninove
Bert Eyckens – Beerse
Willy Geets – Bonheiden
Danny Goos – Beerse
Vicenzi Graziano – Evere
Ludo Hoppenbrouwers – Turnhout
Paul Jansen – Olen
Frank Lippens – Herentals
Hugo Maes – Olen
Walter Mertens – Olen
Alexandre Orbaen - Veltem-Beisem
Harry Peeters – Ravels
Herwig Perck – Bilzen
Jacques Priem – Kraainem
Tom Prims – Grobbendonk

Paul Stoffels – Holsbeek
Lea Vandenbruwaene – Gent
Jozef Vanhoof – Mol
Rony Van Hout – Geel
Jef Van Loock – Lille
Georges Vanneste – Herentals
Roger Van Uytfange – St-Niklaas
Jos Verbist – Kalmthout
Ria Vercammen – Herentals
Walter Verlinden – Herselt
René Waerzeggers – Gent
Marthijn Wensink – Eindhoven
Marc Willemans – Lokeren
Leo Wouters – Begijnendijk

2009 nog af te halen :

Ludo Eysermans – Vosselaar
Martin Spoormans – Arendonk
Johan Torfs – Lubbeek-Linden
Jef Van Hemelen – Tongerlo
Roger Van Nuffel – Morkhoven

Vooraanstaand econoom Paul De Grauwe waarschuwt dat de euro gedoemd is te verdwijnen. Hij geeft de Europese eenheidsmunt nog hooguit 10 jaar. Misschien haalt de euro zelfs het einde van de week niet !

Is de euro, 8 jaar na zijn invoering, op sterven na dood? Econoom Paul De Grauwe van de KU Leuven vreest van wel. Het gebakkelei tussen de belangrijkste lidstaten over de Griekse crisis is volgens hem een teken aan de wand. Het ene kamp, met Sarkozy voorop, wil de Grieken helpen. Het andere kamp, met Merkel voorop, wil van geen hulp weten. Eind deze week zitten de kampen samen tijdens een Europese top. De Grieken hopen op goedkoper krediet vanwege de andere eurolanden. Maar de Duitse kanselier Angela Merkel zegt *nein*. Wat Merkel betreft, stappen de Grieken desnoods uit de eurozone of ze kloppen aan bij het Internationaal Muntfonds (IMF) voor noodleningen. Dat laatste acht de Franse president Sarkozy dan weer uitgesloten omdat dat een blamage voor Europa zou zijn. 'Zowel bij Merkel als bij Sarkozy neemt politiek opportunisme de overhand op gezonde economische inzichten', zegt professor Paul De Grauwe. 'Merkel staat voor moeilijke regionale verkiezingen waarin het heimwee naar de D-mark wordt uitgespeeld. En de weerzin van Sarkozy tegen het IMF wordt ingegeven door het feit dat zijn potentiële rivaal Dominique Strauss-Kahn het muntfonds leidt. Als de Frans-Duitse as wordt opgeblazen, is de euro geen lang leven meer beschoren.'

Orthodox versus Club Med

'Zelfs als de EU-top van eind deze week een compromis oplevert, zal de euro op termijn van 5 tot 10 jaar kapseizen. De euro is een prachtig maar onafgewerkt project. De Europese centrale bank nam het monetaire beleid van de lidstaten over, maar niet hun sociaal-economische beleid. De euro is als een mooie villa waar geen dak op staat. Als het stormt, wordt zo'n villa onbewoonbaar. En het dak wordt er onder geen beding nog opgezet. Dat zou neerkomen op een doorgedreven Europese integratie en daartoe ontbreekt momenteel de politieke wil. Zonder eenheidsmunt stevenen we af op een nieuwe recessie.'

Econoom Geert Noels meent dat we op langere termijn resoluut moeten kiezen voor de orthodoxie van de Duitsers. 'Dat de Fransen partij kiezen

voor de Grieken is niet verwonderlijk. Want ook zij leggen geen budgettaire discipline aan de dag. De eurozone valt uiteen in twee kampen: de orthodoxen onder leiding van de Duitsers en de lakse Club Med-landen met inbegrip van Frankrijk.'

Ook ons land laat het begrotingstekort oplopen, hekelt Noels. 'Aan diegenen die zeggen dat we die tekorten tijdelijk voor lief moeten nemen om economische groei te stimuleren zeg ik dat dit ons zuur zal opbreken. Bijvoorbeeld in de vorm van veel hogere rentevoeten op onze overheidsschuld. De euro kwam er met de belofte dat het een sterke munt zou worden, een D-euro. De euro mag niet verworden tot een drachme.'

Dus ook hij voorziet het einde van de eenheidsmunt? 'Desnoods gaan de orthodoxen op eigen kracht door. Als we de laksheid van de Grieken dulden, volgen straks de Portugezen en de Spanjaarden dat voorbeeld. Er is geen alternatief voor orthodoxie en streng beleid.

Bijgevolg moet ook ons land dringend de overheidsuitgaven terugdringen naar een draaglijk peil.' **Frans De Smet** – Het Nieuwsblad, 22 maart

Zoekertje Marc Vanraenbroeck zoekt volgende medailles:

Armand Bonnetain: Edmond Picard, brons, in 1913 bij Fonson geslagen

Isabelle de Selva: Germain Bazin, brons, in 1970, in Monnaie de Paris

Pierre Theunis: Dr Georges Deprez, verzilverd brons, in 1936, bij Fonson

Gelieve uw info te mailen naar : marcolil@scarlet.be

63^e Veiling

Willem van Alsenoy, Numismaat

zaterdag 29 mei 2010, vanaf 10 u

Veilinghuis Bernaerts – Verlatstraat 18-22

2000 Antwerpen

Contact : tel. 03-2481921

willem@vanalsenoy.com

www.vanalsenoy.com

De Slag bij Turnhout was een veldslag nabij Turnhout op 24 januari 1597 tussen een Staats leger onder Prins Maurits van Oranje en een Spaans leger onder bevel van de graaf van Varax, een Bourgondische veldheer in Spaanse dienst. De strijd op Kempische bodem was een onderdeel van Maurits' succesvol offensief tegen de Spanjaarden.

Aanloop

Gedurende de 80-jarige Oorlog lag Turnhout in het grensgebied tussen de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden. Hoewel niet ommuurd was de stad een strategische belangrijke plaats. In de winter van 1596 op 1597 had het Spaanse leger hier haar winterkwartieren opgebouwd.

In het voorgaande jaar was Spanje voor de 3^e maal bankroet gegaan, waardoor de aanvoer van geld naar de troepen stokte. Het Spaansgezinde leger bij Turnhout, bestaande uit Italianen, Duitsers en Walen, had de opdracht om het Vlaamse land te beschermen tegen de Staatse cavalerie die de steden geld afperste om deze niet plat te branden. Echter, door de problemen met troepenbetaling plunderden de Spaanse soldaten geregeld zelf het Vlaamse land ... de Kempenaars zaten tussen hamer en aambeeld.

Maurits

Maurits hoorde van de situatie van het Spaanse leger bij Turnhout en ontwierp een plan voor een verrassingsaanval. Zonder de aandacht te trekken van de Spanjaarden, werden met 150 schepen garnizoenen samengebracht in Geertruidenberg. Hierdoor had Maurits een leger van 5000 voetknechten en 800 ruiters tot zijn beschikking. Deze troepenmacht trok in het geheim op naar Turnhout en pas toen het Staatse leger op 23 januari dicht genoeg genaderd was merkten de Spanjaarden hen op.

De slag

In plaats van stelling in te nemen om het gevecht aan te gaan, besloot de graaf van Varax zich in de ochtend van 24 januari terug te trekken naar Herentals, toen een omwalde stad. Maurits was bang dat het Spaanse leger zou ontsnappen en zette onmiddellijk de achtervolging in met zijn cavalerie en een 200 musketiers. Maar hij moest zich reppen want Varax had met zijn leger reeds het zuidelijk gelegen bos bij Turnhout verlaten en ook al bijna de *'Thielsche Heyde'* (heidegebied nabij Tienen), overgestoken. Achter dit heidegebied lag een pad door een moeras dat een veilige uitweg zou bieden aan het Spaanse leger, richting Herentals.

Om het Spaanse leger geen ontsnappingsmogelijkheid te bieden, besloot Maurits tot een directe aanval met de vooruitgesnelde troepen. In allerijl

liet Varax zijn manschappen, bestaande uit piekeniers, ruitery en musketiers, in slagorde opstellen om de aanval op te vangen. Door de plotselinge aanval van Maurits was het Spaanse leger nog niet geheel gereed voor de slag, waardoor ze weinig gebruik konden maken van de gunstige posities die ze hadden ingenomen. De verwarring bij de Spaanse troepen leidde ertoe dat zij ondermeer te vroeg hun wapens afschoten. Daarentegen gebruikte de Staatse cavalerie karabijnen, een wapen dat daarvoor nog niet door de cavalerie werd gebruikt.

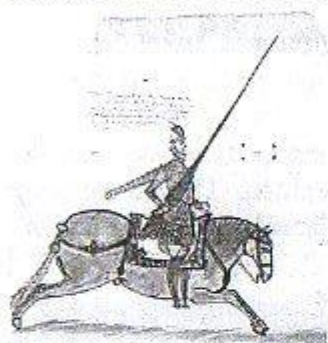
Hierdoor werden de piekeniers van het Spaanse leger doodgeschoten of -gereden, voordat zij hun 6-meter lange pieken konden vellen (schuin in de grond steken) tegen de aanstormende paarden. Bij de eerste aanval werd het Spaanse leger al uit elkaar gedreven, waardoor zij massaal op de vlucht sloegen. De veldslag die maar een half uur duurde, veranderde nu in een bloedbad. Bij de Spaanse troepen vielen ongeveer 2.000 doden en werden nog eens 500 soldaten gevangen genomen. Daarentegen verloren de troepen van Maurits die dag maar 10 manschappen, zonder dat de cavalerie veel hulp had gekregen van de voetknechten. Tijdens de slag maakte Maurits een aantal vaandels buit die nog jarenlang de Ridderzaal in Den Haag zouden sieren.

De Slag bij Turnhout in Den Jaere MDXCVII (Taxandria Museum)

Bijna anticlimax Zoals verwacht verkeerden de zegevierende Staatse troepen al snel in een ordeloze en verspreide massa, het jagen op persoonlijke buit kreeg nu de overhand. Het is niet te verwonderen dat huursoldaten, die dikwijls lang moesten wachten op hun soldij, trachtten mee te pikken van de vijand wat ze konden. Gesneuvelden werden zelfs van hun kleren ontdaan (*'naecht uytgetrocken'*).

Een aantal Staatse ruiters was de vluchtende Spaanse cavalerie achterna gereden op 'de smalle weg tussen de moerassen'. Hun bedoeling lag waarschijnlijk in het plunderen van de Spaanse bagagewagens. Inderdaad troffen ze deze wagens aan, de voerlieden hadden zelfs de paarden al uitgespannen om ermee te kunnen vluchten.

Een aantal Spaanse ruiters bleek niet meer door de smalle weg te kunnen ontkomen omdat die versperd was door de achtergelaten legerwagens. Aanvoerder Nicola Basta nam het besluit om dan maar rechtsomkeer te maken, te trachten de achtervolgende Staatse in de smalle weg voor zich uit te jagen en over de heide een heenkomen te zoeken.

Door deze onverwachte 'aanval' van de Spanjaarden raakten de Staatse, volop bezig met plunderen, zo in paniek dat ze terug de open heide opstormden. Het beeld van de Staatse ruiters die uit de smalle weg tussen bos en moeras te voorschijn kwamen, nu 'achtervolgd' door de Spanjaarden was dermate verwarrend dat de Staatse trompetblazers alarm begonnen te blazen. Dit verhoogde de paniek zozeer dat in een oogwenk aan alle kanten de kreet *'Attrap ! Attrap !'* (valstrik) opsteeg en iedereen het fel op de zenuwen kreeg. De Staatse ruiters waren blijkbaar zo over hun toeren dat ze amper, en enkel onder doodsb dreigingen van het voetvolk, dat niet onbeschermd wilde achterblijven, tot staan konden worden gebracht.

De situatie die uit dit alles voortvloeide was beschamend voor het Staatse leger. Zelfs prins Maurits liep op een gegeven moment persoonlijk gevaar en zou smadelijk hebben moeten vluchten ware het niet dat hij door enkele koelbloedige ruiters ter hulp werd gesneld.

Historische schrijvers merken hierbij op dat, indien de Spanjaarden vastberaden hadden durven aanvallen, zij de nederlaag nog in een overwinning hadden kunnen omzetten. De Spaanse ruiters verdwenen echter even snel als ze waren opgedoken, want hun oorspronkelijk doel was immers veilig te ontkomen.

De befaamde 'smalle weg tussen de moerassen' langs waar de Spanjaarden trachtten te ontsnappen, komt ongeveer overeen met de huidige weg Turnhout-Tielen, ter hoogte van de Tielense wijk 'Verbrande Hoeven'. Het vroegere einde van de heide valt nu ongeveer samen met de begrenzing van de militaire basis van 3^e Para Tielen.

Jaarboek Taxandria – Antoon Koyen

Anno 1597

Brief van Prins Maurits aan de stedelijke regeering van Emden over het verloop van den slag van Turnhout op 24 Januari van dat jaar, een merkwaardig stael van Maurits' en stijl, sterk onder Duitschen invloed staande.

Edeler Heren von Embden

Up ergister morgen sijn wij mit alle het volck van orloge gemerceert, ende denselven avent, hoewell net sonder grote moyte gekommen thot Rabels, waer wij gister morgen vortz geraeket sijn thot

Turnhout, ende also den viandt, tselve vernhomen hebbende, ut sijn fordell end trenchee (1) alhier hadde verrocken, end begeven up den wech nae Haerentals, so hebben wij goet gevonden gehat hem starck mitter daet te verfolgen, maer also het vootvolck door het gisteren merceeten seer vermoiet sijnde, sich net betijtz bij de cavaillerie en konden voegen; so hebben wij met advis van unso beminde neven de graven van Hohenlo und Solmes ende ander chrijsoversten goet gevonden met de cavaillerie alleen up den viant te doen treffen, doende ondertuschen het vootvolck mede merceeren so voell mogelick was, dwelck door Godes hulp so wall is gesuccedeert, dat de viant ut den merendeel van sijn cavaillerie (twelck waren vijff companien) verlaten sijnde, na enige resistentie bij hem gedaen, entlick in de flucht is geslagen gewest, hebbende up de plaetse gelaeten de Grave van Warras und een groet getalt ander officieren als soldaten, ende daer beneffens een groete mennichte gefangen, de rest altemal verstroyet ende gedissimoert; sulck dat wij oorsake hebben Got Almechtig tho dancken voor so goede succesz.

(1) loopgraaf

Van der Hoek, De veldtocht van prins Maurits in 1597, Den Haag 1914

Problematic van een garnizoenstad

Krachtens het hertogelijk privilege van 1209 bekwam Herentals de titel van 'Stad en Vrijheid'. Naast vele andere voordelen impliceerde deze erkenning o.m. het recht en de plicht versterkingen en wallen op te richten. Dit symbool van stedelijke autonomie en welvaart bezat evenwel ook een schaduwzijde, een omwalde stad was immers ten tijde van oorlog een aangewezen plaats om garnizoenen te legeren.

Het egoïsme van de grote steden, die hun poorten gesloten hielden voor naderende legers, wentelden zo de garnizoenslast af op de 'smalle' steden en het platteland. Deze waren militair gezien immers niet sterk genoeg om soldaten op afstand te houden en moesten noodgedwongen de garnizoenen binnen hun vestingen opnemen. Het geval van de troepen van Alva, die in 1569 de Herentalse poorten voor zich gesloten vonden, is dan ook een unicum in dit opzicht. In regel werden de poorten integendeel zonder slag of stoot voor de garnizoenen en vijandige legerbenden geopend.

Naast het egoïsme van de grote steden heeft het verloop van de 80-jarige Oorlog (1568-1648) in niet geringe mate tot de evolutie van Herentals als garnizoenstad bijgedragen. Ter beveiliging van hun zuidergrens hadden de Staatsen een gordel van versterkte steden op de Spaanse Nederlanden weten te veroveren : Bergen op Zoom, Breda, 's-Hertogenbosch, Roermond en Maastricht. Door deze strategisch zeer goed uitgekende oorlogsvoering kwamen omwalde steden als Antwerpen, Lier en Herentals als het ware in de vuurlijn te liggen. Typisch voor de rol die Herentals in deze oorlogsvoering had te spelen was dus de overhaaste aftocht van Varax, die in Turnhout zijn winterkwartieren had opgeslagen en een inval in Noord-Brabant voorbereidde, naar Herentals. **Bijdrage tot de aloude geschiedenis van de stad Herentals** – Drs. Jan Goris, stadsarchivaris

Soldij

De Staatse troepen werden betaald met eigen munten, geslagen door de 7 Provinciën. Betalen van de soldij was in het Staatse leger, evenals in het Spaanse leger, vaak een terugkerend probleem. Geldgebrek was aan de orde van de dag en de betaling was slecht en onregelmatig.

Soldij werd uitbetaald in o.a. rijksdaalders, daalders, munten op naam van Leicester, halve- en hele leeuwendaalders en soms in dubbele- en enkele gouden dukaten aan kapitein en officieren. Tevens werd voor betaling aan de manschappen de munten gebruikt welke, tijdens de opstand, nog op naam van Filips II werden geslagen, waaronder Spaanse dukaten, Bourgondische kruisrijksdaalders, filipsdaalders, statenstuivers, oorden, duiten en penningen.

De Spaanse troepen kregen hun soldij in een veelheid aan 'buitenlandse' munt uitbetaald : Portugese-, Duitse-, Hongaarse munten en de eigen filipsdaalders. Ook werd hen in stedelijke munt uitbetaald van oa. Kaufbeuren, Nijmegen, Batenburg, Stein etc. (al dan niet vervaardigd als hagemunten, met een te licht gewicht of zilveragehalte !) Uitbetaling van soldij gebeurde meestal na afloop van een veldslag of belegering (!). Gebeurde de betaling niet dan werd er gemuit en volgde plundering en brandschatting van de plaatselijke bevolking in de directe omgeving.

Spaanse soldij

Hertogdom Brabant, zilveren $\frac{1}{4}$ Bourgondische kruisrijksdaalder, 1570 geslagen te Antwerpen (waarde 12 stuivers). Muntteken: handje.

Vz - gekroond wapenschild van Oostenrijk-Bourgondië, omgeven door het halsketen van het Gulden Vlies. Een buitenrand van parels.

Omschrift: DOMINUS . MI . HI . ADIVTOR (De Heer is mijn helper)

Kz - Spattende vuursteen op een kruis van wijnranken; het jaartal 15 - 70 links en rechts, alles binnen een gladde cirkel. Buitenrand: parels.

Omschrift: PHS . D : G . HISP . Z . REX . DVX BRA .

(Filips, bij de gratie Gods, koning van Spanje en hertog van Brabant).

Bijzonderheden: omstreeks 1590 was deze munt in waarde gedaald tot 10 stuivers, dit door een te laag zilveragehalte te wijten aan oa. hagemunterij !

Referentie: Delm. 104 GH 242-1, W 740.

1:1

Spaanse soldij

Hertogdom Gelre (Gelderland), zilveren halve Filipsdaalder, 1564

Vz - Het borstbeeld van Filips II, naar links gewend, geslagen voor de Spaanse-getrouwe gebieden. Een buitenrand van parels.

Omschrift: PHS. D. G. HISP. Z REX DVX. GEL 15 - 64

Jaartal gescheiden door een kruis, muntteken van Nijmegen.

Kz - Gekroond wapenschild van Spanje-Oostenrijk-Bourgondie op een Andreaskruis, aan weerszijden een spattende vuursteen; midden onder het juweel van het Gulden Vlies. Buitenrand van parels.

omschrift: DOMINVS MIHI ADIVTOR. (De Heer is mij ten helper).

Bijzonderheden: gewicht van deze munt is 16,74 g. (normaal 17,14 g !)

Koers was bij uitgifte 18 stuivers oplopend (devaluerend !) naar 24/25 stuivers aan het eind van de 16^e eeuw. Referentie: Delm. 62 GH 211-6b

Filipsdaalder Filips II voerde in 1557 een nieuwe munt in met de officiële naam: 'Zilveren Reaal' maar werd, naar zijn borstbeeld op de voorzijde van de munt, beter bekend als 'Filipsdaalder'. Deze zilveren munt woog 34 gram en werd tot aan het einde van de 16^e eeuw geslagen in de Spaans-getrouwe gebieden. Bij zilvergeld was het gebruikelijk dat de waarde van de munt gelijk was aan de zilverwaarde. Rond 1560 bedroeg de koers 35 stuivers oplopend tot 50 stuivers, in 1597 een imposante inflatie ! (4^e Spaanse bankroet)

Werving van krijgsvolk

Een of andere bekende overste of kapitein werd een 'commissie' verleend voor het werven van krijgsvolk, met opgave van sterkte en tijd van 'monstering', deze zond dan 'werfofficieren' en sergeants uit. De gegadigden ontvingen opdracht om op een bepaald tijdstip op de 'monster- of loopplaats' te verschijnen. In afwachting van deze oproep ontvingen ze wachtgeld, reis- en verblijfkosten. Op de 'loopplaats' ontvingen ze, voor zover nodig, van hun aanstaande commandant wapens, uitrusting en eventueel paarden.

De kosten hiervan werden, in gedeeltes, van hun soldij afgehouden, dit gold ook voor kleding, brood e.d. Op een bepaalde dag werden de soldaten door een 'monstercommissaris' (een oud-officier), namens de betaalheer gecontroleerd op de wapens en hun uitrusting en ingeschreven als piekenier, musketier, ruiter, enz.... De vaandels van de compagnieën werden uitgereikt en de eed afgelegd; hiermee was het onderdeel opgericht. De soldaat stond in rekening-courant bij zijn kapitein, deze administratie werd bijgehouden door zijn compagniesschrijver. Op de creditzijde stonden soldij, wachtloon en vervangingsloon van kameraden, welke bij boeren of ambachtslieden werkten wanneer men niet te velde was. Aan de debetzijde stonden de rantsoenkosten en 'teerkost', losgeld bij gevangenschap en de verpleegkosten bij ziekte of verwonding. Als de soldaat het vendel verliet bleef zijn uitrusting meestal bij de kapitein achter, deze had dus een bepaald kapitaal in zijn legergroep zitten.

De kapitein stond op zijn beurt weer op de 'loonstaat' van de Staten der Provincie. Kazernes bestonden niet, soldaten werden ingekwartierd, de kwartiergever ontving hiervoor het 'serviesgeld', wat een goede bron van inkomsten was voor burger of herbergier. Had de soldaat het ongeluk te oud te worden voor de dienst of een verminking op te lopen, was het voor hem bedelen geblazen, een pensioen was een uitzondering.

Maurits zorgde, na het vertrek van Leicester, dat een groot deel van de topzware, door slechte betaling tot een onbetrouwbare geworden krijgsmacht, werd ontslagen. Door geregelde betaling, goede krijgstuicht en gestructureerde oefeningen ontstond een goed georganiseerd Staatsleger. Dit in tegenstelling met het door chronische muiterij geplaagde Spaanse leger, bestaande uit een groot aantal huurlingen, welke soms 28 maanden (!) op hun soldij moesten wachten.

1:1

Staatse soldij

Provincie Holland, zilveren Leeuwendaalder 1576

Vz - Tussen een parelcirkel, een staande gehelmde ridder, naar rechts gewend, met het wapenschild van Holland, een klimmende leeuw, aan een strik vasthoudend. Een buitenrand van parels. MO . NO . ARG. – (gescheiden) jaartal 15 – 76, ORDIN . HOL . (De aangegeven punten tussen de afkortingen zijn kruisjes) Moneta Nova Argentea 1576 ORDIN (um) HOL(land) (Nieuwe zilveren munt van de Staat Holland).

Kz – Klimmende leeuw naar links, binnen parelcirkel. Geparelde buitenrand. CONFIDENS . DNO . NON . MOVETUR (Wie op de Heer vertrouwt, blijft ongeschokt). Muntteken van Dordrecht: roosje.

Bijzonderheden: In 1576 was de koers van deze leeuwendaalders 29 stuivers, in 1597 was de koers opgewaardeerd naar 34 stuivers, in 1606 zelfs 38 stuivers. Gewicht 27,68 g, zilveragehalte 0,750.

Referentie: Delmonte 831, Verkade 264.

Opmerking: Het roosje, muntteken van Dordrecht, vinden we tevens terug op penningen die de beruchte Slag bij Turnhout herdenken (zie verder).

1:1

Staatse soldij

Graafschap Holland en Zeeland, zilveren gehelmde Rijksdaalder (of Prinsendaalder) 1584, het jaar waarin Willem van Oranje werd vermoord.

Vz – Binnen een parelcirkel het geharnast borstbeeld van Prins Willem van Oranje, naar rechts gewend met geschouderd zwaard. Geparelde rand. Omschrift: VIGILATE . DEO . CONFIDENTE S . 1584 .

(Wees waakzaam in vertrouwen in God). De punten ertussen zijn kruisjes.

Kz – Gekroond wapenschild van Holland, gehouden door lambrekijnen met helmteken, leeuw binnen een parelcirkel. Een geparelde buitenrand.

Omschrift: MO . NO . ARG . COMIT . HOL . ZEL . roosje (Dordrecht)

Nieuwe zilveren munt van het graafschap Holland en Zeeland

Bijzonderheden: gewicht ca. 29 gram; zilveragehalte 0,885 Uitgiftekoers 42 (!) stuivers. Referentie: Delm. 921, Verk 45.1, PW. Ze 39, PW. Ho 36

Een bataljon, onder leiding van een kapitein, enkele luitenants, meerdere sergeants en korporaals, bestond uit 7 tot 12 vendels of compagnieën, afhankelijk van hun samenstelling en specialiteit. Een vendel bestond uit ca. 140 tot 150 soldaten. Een vendel werd onderverdeeld in 2 pelotons; een peloton bestond uit 2 secties onder leiding van een sergeant, een sectie bestond dan weer uit 2 escouades onder leiding van een korporaal.

De naam vendel is afkomstig van het door de compagnie te voeren 'vendel of vaandel', voorzien van het wapen van de kapitein in combinatie met (meestal) het Staatse provinciewapen.

In de jaren 1570-1595 kreeg een fuselier 5 à 6 stuivers soldij per dag. (in vergelijking: een gewone ambachtsman verdiende 12 à 13 stuivers per dag !). Dit was 9 ½ gulden per jaar, gerekend over ca. 190 dagen als huurling in effectieve dienst. Een sergeant verdiende 13 stuivers per dag en een kapitein of overste van de compagnie kreeg 4 ½ gulden per dag, ofwel 90 stuivers, wanneer men 'te velde was'. Dit was duidelijk beter betaald dan de 30 gulden per maand wat een kapiteinsplaats bij de oorlogsmarine opleverde ! In 1575 kostten 50 vendels de Staatse regering 670.000 gulden per maand (!), vandaar de reorganisatie door Prins Maurits van het Staatse leger.

1:1

Staatse soldij

Graafschap Zeeland, zilveren snaphaan schelling Zeeland, ca. 1580

Vz – Staande ridder met geschouderd zwaard, naar rechts gewend, met wapenschild van Zeeland, binnen een gladde- en een parelcirkel.

DOMINE SERVA NOS PERIMVS (Heer, behoed ons, wij vergaan)

Kz - Versierd kruis met in het midden klein wapenschild van Zeeland
Omschrift: MONETA . NOVA . ARGAN . COMIT . ZELAN . Burchtje:
muntteken voor Middelburg. Zilvergehalte 0,500, uitgiftekoers: 6 stuivers
Bijzonderheden: geslagen van 1583 tot en met 1585, gewicht: ca. 6,65 g.
Referentie: Delm. 797, Verkade 92.1, PW. Ze. 68.

Het belang van de 'Slag op Tielensheide' wordt duidelijk beklemtoond door het feit dat op 4 gedenkpenningen en de 5 legpenningen die de Staten-Generaal op het einde van dit succesrijke jaar lieten slaan, telkens één zijde de Slag op Tielensheide – of een eraan herinnerende tekst – vertoont en de andere zijde de 9 daarna, in hetzelfde jaar veroverde steden afbeeld. Nog een legpenning, er zijn 10 verschillende penningen in totaal, werd geslagen alléén ter herdenking van de Slag op Tielensheide. Deze dateert blijkbaar van vóór de andere want de later veroverde steden zijn hier niet op afgebeeld. Enkele van deze penningen worden bewaard in het Taxandria Museum 'TRAM 41' te Turnhout, Begijnenstraat 28.

Meerdere van deze penningen vertonen bovenaan de 'Roos van Dordrecht' en zijn van de hand van Gerard Van Bylaer (1540-1617) die in 1586 als stempelsnijder-generaal aan de provinciale Munt van Holland te Dordrecht werd aangesteld.

1½:1

Legpenning 30 mm. Ref. Van Loon, Vol I, pag. 490-491.

Vz – Het leger van Maurits achtervolgt de troepen van Varax, met als omschrift: VICTORIA . TVRNOTANA . 24 IANVARI . 1597 .

(Overwinning bij Turnhout, 24 januari 1597)

Kz – De wapenschilden van Frankrijk en Engeland, de bondgenoten tegen Spanje, en deze van de Verenigde Gewesten verbonden door een band met strik. In de rand de spreuk A . DOMINO . FACTVM . EST . ISTVD . Dit heeft de Heer gedaan. (Psalm 118, vers 23 Dav.).

Op voor- en keerzijde, bovenaan de 'Roos van Dordrecht'. (zie verder)

1	20.00	16	11.00	31	1.00	46	4.25	61	2.50
2	10.00	17	21.00	32	3.25	47	3.25	62	3.25
3	21.00	18	1.00	33	9.50	48	8.00	63	3.00
4	6.00	19	2.50	34	-	49	-	64	3.25
5	1.00	20	14.00	35	18.00	50	-	65	2.25
6	10.00	21	6.00	36	1.00	51	75.00	66	3.75
7	2.50	22	23.00	37	1.00	52	8.50	67	3.50
8	4.50	23	2.75	38	7.00	53	1.00	68	1.00
9	3.50	24	6.50	39	2.75	54	1.00	69	2.50
10	-	25	1.00	40	5.50	55	3.75	70	2.00
11	3.50	26	9.50	41	1.00	56	1.00	71	4.00
12	3.75	27	5.50	42	9.00	57	1.00	72	4.00
13	1.25	28	8.50	43	15.00	58	1.00	73	5.50
14	21.00	29	6.00	44	3.25	59	1.00	74	1.00
15	1.00	30	1.00	45	1.00	60	2.50	75	6.50

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, ze kunnen tevens gedownload worden van onze website : www.numismatica-herentals.be / veiling
- elke bidder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel
- door dit nummer op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder
- het bod wordt verhoogd als volgt :

1 – 5 € : + 25 cent

5 – 10 € : + 50 cent

10 – 50 € : + 1 €

50 – 100 € : + 2 €

meer dan 100 € : + 5 €

- na afloop van de veiling, en na contante betaling, kunnen de kopers hun loten in ontvangst komen nemen
- onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers
- de veilingkosten bedragen 5 % voor de koper en 5 % voor de verkoper
- bij gouden munten wordt geen opgeld gerekend
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven- **Veel succes !**

1

3

13

15

nr	land	munt			kwal	mat	inzet
1	Grieken	Parthia	drachme – Artabanos II	10-42	ZF+	Ag	25.00
2	Rome	Postumus	antoninianus – COS II	259-268	F/ZF	Ag	7.50
3		Constantinus II	AE 19mm	337-361	ZF+	AE	1.00
4	Brabant	Maria-Theresia	oord – Antwerpen	1745	F-	Cu	1.00
5	Vlaanderen	Filips de Stoute	groot	1384-1404	F	Ag	25.00
6	Namen	Max. de Bavière	oord – Namen	1712	F-	Cu	1.00
7	Luik	lot van 3 x 1 oord Luik + 1 x oord Filips II			div	Cu	1.00
8	België	Leopold I + II	2 centimes 1845 + 1909 VL		div	Cu	1.00
9		Leopold II	5 centimes (F-) + 10 centimes (ZF)	1901	div	CuNi	5.00
10		Boudewijn I	20 centimes 'Mijnwerker'	1962 FR	ZF+	AE	3.00
11		Boudewijn I	250 frank	1976 VL	Pr	Ag	8.00
12		Boudewijn I	500 fr. Proof + staaf 1 Oz zilver	1980 VL	FDC	Ag	15.00
13		Boudewijn I	500 fr. Proof + staaf 1 Oz zilver	1980 FR	FDC	Ag	15.00
14		Boudewijn I	500 frank verzilverd	1980 VL	Pr	Ag	1.00
15	Brazilië	Ico	20 reis	1826	ZF	Cu	2.00
16	Bulgarije	Boris III	100 leva	1937	ZF+	Ag	3.00
17	Denemarken	Margareta II	20 kronen	1990	Pr	AE	2.00
18	Duitsland	Saarland	20 + 100 franken	1954 + 55	ZF	div	3.00
19		Pruisen	3 mark	1911	ZF+	Ag	7.00
20	Frankrijk	Louis-Philippe	5 francs - Rouen	1832 B	F/ZF	Ag	10.00
21		Republiek	10 francs '1000 jaar Capetien'	1987	Pr	AE	1.00
22	Gr-Brittann.	Georges IV	1 penny	1826	F	Cu	2.00
23		Georges VI	2 shillings	1942	ZF+	Ag	2.50
24	Nederland	Koninkrijk	5 cent 1850 + 10 cent 1939 + 25 cent 1897		div	Ag	5.00
25		Wilhelmina	2 ½ gulden	1930	ZF	Ag	8.00
26		Holland	2 stuiver (2 stuks)	1755 + 1789	F	Ag	1.00
27		Beatrix	5 gulden	1989	Pr	AE	1.00
28	Oostenrijk	Republiek	1 korona	1893	F/ZF	Ag	2.50
29	Polen	Republiek	20 zlotys (2 stuks)	1974 + 1976	ZF+	CuNi	1.00
30	Portugal	Republiek	200 escudos 'Espingarda'	1993	Pr	CuNi	1.00
31	Rusland	Republiek	1 roublel (2 stuks)	1975 + 1988	Pr	CuNi	2.00
32		Republiek	5 roublel	1991	Pr	CuNi	3.00
33	Spanje	Alfonso XII	5 peseta	1878	ZF	Ag	10.00

22

26

30

33

35

36

39

40

nr	item	beschrijving	kwala	mat	inzet		
34	medaille	H. Rumoldus - Mechelen (graveur Jouvenel)	32 mm	1825	ZF	AE	10.00
35		E. Pycke d'Ideghem (graveur Ch. Wiener)	50 mm	1868	ZF	AE	7.00
36	penningen	loden proefslag EGMP penning hulde P. De Baeck		1981	FDC	Pb	10.00
37		Cultureel Centrum Alden Biesen	35mm	1982	FDC	Ag	10.00
38		EGMP penning Kortrijk	30mm	1984	FDC	Ag	10.00
39		EGMP penning Antwerpen	30mm	1985	FDC	Ag	10.00
40		EGMP penning Mechelen	30mm	1986	FDC	Ag	10.00
41		lot van 7 moderne penningen		1983 - 1991	FDC	div	7.00
42		gemeentepenningen : lot van 29 stuks			div	div	3.00
43		penningen thema voetbal lot van 24 stuks			div	div	2.00
44	lot	België 13 x verschillende 1 Belga		1930-1933	div	Ni	16.00
45		Groot-Brittannië + Canada + Jersey (4 munten)			div	Cu	1.00
46		Bulgarije lot van 7 moderne munten			div	div	1.00
47		Thailand lot van 8 moderne munten			div	div	1.00
48	set	Uganda 1 + 2 + 10 cent		1987	FDC	div	1.00

nr	item	beschrijving	kwala	mat	inzet
49	set	India 5 + 10 + 25 paise	FDC	div	1.00
50	boek	Current Coins of the World - Yeoman	ZF	papier	1.00
51	biljetten	België 5 francs 'Brussel' # 6b	ZF+	papier	1.00
52		België 5 francs Nat. Reeks # 11a	ZF+	papier	1.00
53		België 20 francs Nat. Reeks # 26b	ZF+	papier	1.00
54		België 50 francs Anto Carte # 43c	Pr+	papier	1.00
55		België 50 francs Anto Carte # 43d	Pr+	papier	1.00
56		Belgisch Congo 5 francs	ZF	papier	1.00
57		Belgisch Congo 5 francs	ZF	papier	1.00
58		Belgisch Congo 5 francs	ZF	papier	1.00
59		Belgisch Congo 5 francs	ZF	papier	1.00
60		Belgisch Congo 5 francs Rwanda-Urundi	ZF	papier	1.00
61		Coursel 1 frank Serie A	ZD	papier	1.00
62		Rusland 1 kopek noodbiljet	ZD	papier	1.00
63	biljetten	Ceylon 2 rupees	FDC	papier	1.00

52

56

62

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
64	biljetten	5 francs (France d'Outre-Mer)	ZD	papier	6.00
65		5 francs Série 1944	1944	papier	1.00
66		50 cts Chambre de Commerce Rennes	1915	papier	1.00
67		100 francs 1-5-1968	ZF	papier	1.00
68		1 riyal	F	papier	1.00
69		100 rupees Japanse bezetting	ZD	papier	1.00
70		Saudi-Arabië 1 riyal	ZD	papier	1.00
71		West-Afrika (Fr) 25 francs 10-3-1938	ZF	papier	5.00
72		Zaire 1 + 5 zaire	ZD	papier	2.00
73		Zaire 5 zaire	ZF	papier	1.00
74		Zwitserland 10 francs	1977	papier	3.00
75	biljetten	lot van 78 bankbiljetten	div	papier	8.00

64

71

div = divers ZG = zeer goed F = fraai ZF = zeer fraai Pr = prachtig FDC = Fleur de coin
 Ag = zilver AE = brons-koper Fe = ijzer Cu = koper Ni = nikkel Zn = zink Al = aluminium

1:1

Taxandria Museum – zilveren medaille, 50 mm, 61.8 gram

Vz – Afbeelding van de ‘De Slag op de Tielensheide’, onder de grondlijn : VICTORIA TVRNOTANA IANV 1597 - Overwinning bij Turnhout Januari 1597 A . DNO . FACTVM . EST . ISTVD . ET . EST . MIRABILE . IN . OCVLIS . NOSTRIS – ‘Dit is van den Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen’. Bovenaan de ‘Roos van Dordrecht’.

Kz – legende in 7 lijnen : SIGNIS AD TVRNHOVT NOVEM ET TRIGINTA POST OPPIDIS TRANS RHENVM TRIBVS . CIS SEX HISPANO TRIMESTRI EREPTIS – 39 vendels bij Turnhout, daarna een gene zijde van de Rijn drie, aan deze zijde zes steden aan de Spanjaard ontnomen. Het jaartal 1597 in Romeinse cijfers. S.C. (Senatus Consulto). Van Loon (Historipeningen) vermeldt deze vz-kz-combinatie niet.

‘Deze *onbekende* penning bij Van Loon, dwz. een penning met een andere stempelcombinatie, komt wel vaker, doch zelden, voor. Ik herken dit fenomeen bij de leg- of rekenpenningen uit de 16e– begin 17e eeuw. Uit die periode zijn enkele gevallen bekend, altijd wanneer meer dan één legpenning is aangemaakt ter gelegenheid van een bepaalde gebeurtenis. Het lijkt erop dat Van Loon in dergelijke, sporadische gevallen enkel de hoofditens, zeg maar de *gewone* uitvoeringen in zijn corpus heeft laten afbeelden’.

(Chris de Bruyn, Huis Van Gijn, Dordrecht)

Musketier met zijn muskethouder.

1:1

Kon. Pennigkabinet Brussel – zilveren medaille 51 mm, 45.78 gram

Vz – idem als vorige

Kz – de 9 op de Spanjaarden veroverde steden afgebeeld, jaartal 1597, met in de buitenste ring de namen ALPEN – BERC – MEVRS – GROL – BREVORT – ENSCH – OLD – OTM – LINGEN, ‘Roos’ bovenaan
Centraal : VENIT VIDIT DEVS VICIT – Hij kwam, Hij zag, God won, met daarrond VICTORIA PARTA SPATIO TRIMESTRI - Overwinning behaald in 3 maanden tijd. Ref.: Van Loon, Vol I, pag 494-495, nr. I.

Het Taxandria Museum bezit een dergelijk ex. in goud (vermeil?), 50 mm

1:1

Taxandria Museum - zilveren medaille, 50 mm, 45,8 gram

Vz – De gekroonde leeuw der Verenigde Gewesten, naar links, houdt een zwaard en een samengestrikte bundel van 7 pijlen. SOLI DEO HONOR ET GLORIA - Aan God alleen zij de eer en lof. ‘Roos van Dordrecht’.

Kz – ORDINVM AVSPICIIS PRINCIPIS MAVRITII DVCTV HOSTE AD TVRNHOVTVM CAESO DECEM OPIDIS ET TRIBVS ARCIBVS EXPVGNATIS ET TOTA CISRHENANA DITIONE PACATA 1597.

Onder het oppergezag der Staten en het beleid van prins Maurits werd de vijand bij Turnhout verslagen, tien steden en drie versterkingen veroverd en het ganse land aan deze zijde van de Rijn bevrijd.

Van Loon, Vol I, pag 496-497, VI.

‘De leeuw lijkt erg op de leeuwenpenningen die gemaakt zijn in Dordrecht vóór het begin van de Dordtse Synode, een landelijke vergadering in opdracht van de Staten-Generaal, in 1618. De stijl past in de traditie onder stempelsnijders aldaar in die periode.’ (Chris de Bruyn - Huis van Gijn, Dordrecht)

De pikener, een voetsoldaat die een pick hanteert, lange tijd het belangrijkste wapen tegen ruitery. Deze pikener fixeert zijn 6 m lange lans terwijl hij zijn sabel trekt.

1½:1

Taxandria Museum (2 ex.) zilver legpenning, 28/29 mm, 6.19/6.23 g.

Vz – een wapenstandaard naar Romeins model op een kaart met de veroverde steden tussen de rivieren Mosa (Maas), Rhenus (Rijn) en Amasis (Eems), bovenaan **D. O. M.** Deo Optimo Maximo (aan de zeer Goede en zeer Grote Heer).

Kz – SIGNIS AD TVRNHOVT XXXIX POST OPPIDIS TRANS RHENVM III CIS VI HISPANO TRI MESTRI EREPTIS - 39 vaandels bij Turnhout, daarna aan de overzijde van de Rijn drie en aan deze zijde zes steden, binnen de drie maanden aan de Spanjaarden ontnomen. Het jaartal 1597 in Romeinse cijfers **S.C.** (Senatus Consulto - Gemunt op Raadsbesluit). Van Loon, Vol I, pag 497-499, XII.

1:1

Taxandria Museum - zilveren medaille, 50 mm, 45.4 gram

Vz – Een wapenstandaard tegen een kaart met de veroverde steden tussen de rivieren Maas, Rijn en Eems : Lingen, Otmarsum, Oldesel, Ensched, Goer, Grolle, Brefort (NL), Moers, Berck, Alpen (D) en Turnhout (B). Bovenaan : **DEO OPT MAX** (aan de zeer Goede en zeer Grote God).

Kz – **SIGNIS AD TVRNHOVT NOVEM ET TRIGINTA POST OPPIDIS TRANS RHENVN TRIBVS CIS SEX HISPANO TRIMESTRI EREPTIS** - 39 vaandels bij Turnhout, daarna aan de overzijde van de Rijn drie en aan deze zijde zes steden, binnen de drie maanden, aan de Spanjaarden ontnomen. Het jaartal 1597 in Romeinse cijfers, **S. C.** (Senatus Consulto). Van Loon, Vol I, pag 497-498, XI.

Het Rijksmuseum Amsterdam vermeldt een dergelijke zilveren penning, wapenuitrusting opgehangen aan een speer, vierkante vorm (43 x 43 mm).

Het 'Huis Van Gijn' te Dordrecht bezit eveneens een aantal identieke legpenningen, in zilver en brons, met wapenuitrusting (2) en leeuw (1), geslagen ter gelegenheid van de overwinning bij Turnhout. Ook het Koninklijk Penningkabinet te Brussel bezit een 4-tal fraaie exemplaren.

Samenvatting

In dit artikel, gedrapeerd rondom één van de belangrijkste veldslagen in de geschiedenis van de 80-jarige oorlog, de Slag bij Turnhout op 24 januari 1595, is geprobeerd een beeld te scheppen van de gebeurtenissen in dat tijdsgewricht. Getracht is dit in een kort historisch en numismatisch kader te plaatsen. Hierbij heeft de terugtrekking van de verslagen 'Spaanse benden', via Herentals, als leidraad gediend, dit n.a.v. van de brief van Prins Maurits aan de stedelijke regering van Emden.

(Emden in N-Friesland Eind 16e eeuw kende Emden een periode van grote bloei als overslaghaven aan de Noordzee. Dit werd veroorzaakt door de Spaanse blokkade van de Nederlandse havens tijdens de 80-jarige oorlog. Duizenden protestantse vluchtelingen uit de Nederlanden kwamen naar Emden om vervolging door de hertog van Alva te ontlopen. Hieronder bevonden zich ook vele welvarende en invloedrijke kooplieden uit de Zuidelijke Nederlanden (oa. Antwerpen). In die periode vestigden zich meer dan 6000 Z-Nederlanders in de stad, op een totaal van 16000. De voertaal in Emden was tijdelijk zelfs het Nederlands.)

In afwachting van uw gewaardeerde reacties, Ad lansen en Rudy Dillen.

Literatuur

A.van Keymeulen - Een 16e eeuwse muntvondst te Turnhout (1946+'56)

Jansma, Klaas en Schoor - Onze Vaderlandse Geschiedenis, Lisse,1991

A. Hallema - Historische Brieven uit 4 eeuwen (1555-1813), Stols 1946.

H. E. Van Gelder - De Nederlandse munten, Utrecht / Antwerpen 1996.

Schatten in Schijndel. Potten vol oude Munten aan de Gemondseweg, muntvondst 1963.

H.E. Van Gelder en M. Hoc - Les Monnaies des Pays-bas, Bourguignons et Espagnols, 1434-1713, Répertoire Gen. par J. Schulman, A'Dam 1960

Keizer Karels' geldbeurs; Geld en Financiën in de XVIe eeuw; Museum van de Nationale Bank van België, 2000.

J.C. Van der Wis en T. Passon - Catalogus van de Nederlandse munten 1555-1806; Uitgeverij Tom Passon 2009.

P. Naster - Trouvaille de Monnaies de XV et XVI siècles à Herentals, Extrait de la Revue Belge de Numismatique, 1955, Bruxelles.

P. Verkade - Muntboek, bevattende de afbeeldingen van munten geslagen in de zeven voormalige Vereenigde Nederlandsche Provinciën, 1848

Prof. Dr. J. Romein e.a. - De Tachtigjarige oorlog, Amsterdam 1942.

H.P.H Jansen - Kalendarium geschiedenis van de Lage Landen in jaartallen. Prismaboek 1469, Spectrum, Utrecht / Antwerpen, 5^e druk 1982.

Antoon Koyen – Taxandria, Jaarboek van de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van de Antwerpse Kempen, 1982, 1983.

Met dank aan :

Mevr. A ter Woerds en C. Voigtmann van het Geldmuseum Utrecht.

De heer R.A.J. Kostermann, nazaat van de familie Albert de La Bruheze.

Prof. J. van Heesch en de medewerkers van het Penningkabinet, Brussel

Chris de Bruyn, conservator van het Huis Van Gijn, Dordrecht

Drs. Jan M. Goris, Herentalse stadsarchivaris. *

Maria Wouters van het Taxandria Museum – TRAM 41 Turnhout.

Als boetedoening voor het ombrengen van zijn vrouw en kinderen, kreeg Herakles, Hercules bij de Romeinen, van koning Eurystheus een lijst van onmogelijke opdrachten. De eerste 2 bracht hij evenwel tot een goed einde.

‘Ik heb gehoord dat in Keryneia, een streek in Arcadië, een wonderbaarlijk hert leeft met bronzen hoeven en gouden hoorns’, vertelde Eurystheus, ‘het is nog nooit iemand gelukt het te vangen omdat het zó snel rent. Ik wil dat je het dier vangt en levend bij me brengt.’ Aldus luidde de 3^e opdracht.

CNG 69/937

Thracia, Hadrianopolis, **Caracalla**, 198-217 AD, AE 29 mm, 10.82 gram

vz – gelauwerd hoofd van de Romeinse keizer Caracalla, naar rechts
ANTONINVS AVGVSTVS PVS

kz – Hercules vangt de Keryneïsche hinde ΔΑΙΔΑΛΟΣ – ΠΡΟΙΤΩΝ

De enorm grote en krachtige hinde behoorde toe aan Artemis, godin van de jacht, en het dier rende zo snel dat het een pijl in de vlucht kon ontwijken. Het kostte Herakles een gans jaar om het dier op te sporen, en hij achtervolgde het door geheel Griekenland tot in Thracia (Bulgarije) ... en terug. Wanneer de hinde, eindelijk vermoeid, stopte aan een poel om te drinken, schoot Herakles een pijl, ontdaan van het vergif van de hydra, in haar poot zodat het dier geïmmobiliseerd neerviel.

Hij verzorgde de wonde en droeg het dier op zijn schouders naar de koning. Onderweg kwam het evenwel tot een ontmoeting met Artemis en Apollo. Ook dit was een deel van Eurystheus' plan om Herakles in ongenade te brengen bij de godin aan wie de hinde toebehoorde. De held beloofde aan de godin het dier terug vrij te laten zodra hij het had kunnen tonen aan de veeleisende koning, Artemis ging hiermee akkoord. Voor de koning gekomen eiste Herakles dat Eurystheus het dier eigenhandig zou

komen ontvangen. Maar eens uit Herakles' handen sprintte de hinde terug naar haar meesteres en kon hij de koning verwijten niet snel genoeg te hebben gereageerd. Artemis gelukkig...en opdracht volbracht! Nog 9 te gaan!

Gemini VI-669

Pontus, Sebastopolis – **Gallienus**, 253-268, AE 26 mm, 13,41 g, jaar 263/4

Vz – gelauwerde en geharnaste buste van de keizer naar rechts

ΑΥΤ ΚΑΙ ΠΟ ΛΙΚ ΓΑΛΛΙΗΝΟC

Kz – een naakte Hercules, met wapperend leeuwenvel, grijpt de Keryneïsche hinde bij de gouden hoorns CEBACTO HPAK
datering : ET (etous) SEC (= jaar 266)

Herakles vangt de Keryneïsche hinde, schildering in Neues Museum Berlin

Kleine muntschat gevonden in de omgeving van Ninove.

De laatste jaren worden er regelmatig muntschatten ontdekt. Dit komt enerzijds door het gebruik van metaaldetectors en anderzijds door graafwerken bij afbraak van oude woningen. Deze muntschatten situeren zich in verschillende tijdsperioden die gaan van de Keltische tijd tot begin vorige eeuw. De muntschat die hier werd gevonden werd vermoedelijk aan de grond toevertrouwd bij het begin van WO I, dit afgaande op de meest recentste munt: 1 frank 1912, geslagen onder Albert I.

De gelukkige vinder had op vulgrond besteld in december 2009 om wat oneffenheden in zijn tuin te egaliseren. Nadat de grond werd afgekappt door een vrachtwagen werd deze met een kleine kraan opengetrokken en verdeeld. Bij het gelijkharken werden 34 munten gevonden (zie foto).

Deze spaarschat had in een kleine stenen pot gezeten die bij het kraanwerk was gebroken en had zo zijn inhoud prijsgegeven. De vinder had in de scherven van deze pot nog afdrucken van de munten waargenomen maar had helaas deze scherven nadien weggegooid.

Bij de vondst zijn 18 x 5frank-stukken en 1 stuk van 5 lire, de overige munten betreffen stukken van 2 frank en 1 frank.

Het is ook niet verwonderlijk dat deze stukken uit verschillende landen afkomstig zijn, name-

lijk België, Frankrijk en Italië; in 1865 werd immers de Latijnse Muntunie (1866–1926) opgericht. Bij de oprichting van deze Muntunie waren aanvankelijk België, Frankrijk, Italië en Zwitserland betrokken, later sloot ook Griekenland zich nog aan.

De totale waarde van de schat bedraagt 117 franken (19 x 5-frank, 6 x 2-frank en 10 x 1-frank (waarvan 9 door de vinder en 1 achteraf met een metaaldetector). Ervan uitgaande dat een arbeider in 1914 ongeveer een dagloon had van 4.5 frank betreft het hier een maandloon dat als spaarschat aan de grond werd toevertrouwd.

Hendrik Van Caelenberghe

Een verhaal van paarden, paarden en nog eens paarden

Tentoonstelling over Keltische munten te Dendermonde

In samenwerking met de Numismatische Kring Dendermonde EGMP en de plaatselijke Gilde van de Kruisboogschutters van St-Joris wordt, naar aanleiding van de Ros Beiaard Ommegang op 30 mei, een tentoonstelling ingericht met Keltische munten en – archeologica.

Ter info : De Ros Beiaard Ommegang dankt zijn ontstaan, zoals de meeste oude volkse optochten, aan de religieuze processies die van in de 14^e eeuw door Vlaamse steden trokken. Om alle lagen van de bevolking te betrekken werden er meer en meer profane elementen aan de stoet toegevoegd. In Dendermonde heeft het Ros Beiaard gaandeweg de hoofdrol gekregen en is ondertussen, samen met de 4 Heemskinderen, vergroeid met de Dendermondse ziel. Toen het Ros in 1990 zijn ronde door de stad maakte was dit het begin van een nieuwe traditie en zou voortaan om de 10 jaar van stal worden gehaald, zo ook in 2010 !

Het initiatief van de tentoonstelling sluit naadloos aan bij de Ros Beiaard Ommegang van 30 mei. Weinigen weten dat 'Het Peird' een Keltische oorsprong heeft.

Bovendien hebben bijna alle Keltische munten als beeldenaar ... een paard, weergegeven in een eindeloze variatie van puur realisme tot een verfijnde abstractie die soms doet denken aan moderne kunstenaars als Pablo Picasso, ea.

De tentoonstelling is gratis te bezoeken op woensdag 12 en donderdag 13 mei, 10 tot 18 u, Kon. Ath., Zuidlaan 3, 9200 Dendermonde.

Aansluitend kunnen 2 lezingen worden bijgewoond :

12 mei (20 u) : Schoonheid en mysterie van Keltische munten – F. Willems

13 mei (15 u) : De Keltische oorsprong van het Ros Beiaard – E. Thierens

Op donderdag 13 mei vindt op dezelfde locatie de Numismatische Beurs van N.K. Dendermonde plaats, 9-16 u. Ideaal voor een combinatiebezoek.

Meer info : Ferdy Willems : tel. 052-330009, ferdy.willems@scarlet.be.

Jean Steemans : tel. 052-333673, emmiclapdorp@base.be

Eric Thierens : tel 09-3306347, eric.thierens@agso.be

4^e VEILING EECKHOUT

start tezamen met 1 mei-beurs te Leuven

Veilinghuis Eeckhout

Kerkhoflaan 42, 9300 aalst

Gsm. 0486-868942

josecito_eeckhout@telenet.be

zaterdag 1 mei : Brabantthal – Brabantlaan 1, Leuven (telkens vanaf 13 u)
zondag 2 mei : Hotel La Royale – Martelarenplein 6 (station), 3000 Leuven

Alle loten kunnen bekeken worden op de website : www.eeckhout.tk

Filip slaat munt van 100 € voor 50^e verjaardag

Kroonprins Filip heeft zopas de 1^e munt van 100 euro geslagen die uitgebracht wordt ter gelegenheid van zijn 50^e verjaardag. Het bijzondere muntstuk, waarvan de oplage 2.000 stuks bedraagt, werd te koop aangeboden vanaf 15 april, de dag waarop de prins 50 jaar werd.

De munt toont op de voorzijde een beeltenis van prins Filip en de jaartallen 1960-2010. Aan de keerzijde zijn de kaart van de Europese Unie, omgeven door de 12 sterren, de nominale waarde en de landsaanduiding te zien. Ontwerper van de munt is hofgraveur Luc Luyckx.

Versmarkt & Wijnen

Van Eccelpoel

Lierseweg 20, 2200 Herentals

www.vaneccelpoel.com

info@vaneccelpoel.com

tel. 014 212693

fax. 014-210838

Montgravet, Sauvignon-Chardonnay, Vin de France 5.75 Euro

Een fantastische prijs / kwaliteitsontdekking !!!

Deze Chardonnay-Sauvignon is een wijn die éénieder, van sporadische drinker tot grote wijnliefhebber, zal charmeren ! Drinken tot 2011 bij (gesausde) visgerechten, schaal- en schelpdieren en gevogelte. Aanrader !!

Kom eens proeven bij Van Eccelpoel (wijnkelder) ! Wijnen in alle prijsklassen en voor alle gelegenheden (Communie- e.a. -feesten).

Algemene Vergadering van EGMP in Zoo van Antwerpen 29 mei

De statutaire vergadering van het EGMP wordt dit jaar ingericht door de afdeling van Antwerpen, Numismatica Antverpia. Als locatie kozen zij voor de prestigieuze zalen van de Antwerpse dierentuin.

Het EGMP nodigt al haar leden uit op deze jaarlijkse bijeenkomst. Ter gelegenheid van de 60^e verjaardag van het EGMP worden alle aanwezigen, ingeschreven voor het diner, getrakteerd op een Zoobezoek.

Het blijft vanzelfsprekend dat alle leden gratis de academische zitting kunnen bijwonen. Zie ook uw Muntklapper 66.

Programma van 9.30 u: onthaal, toespraken, goedkeuring vorig verslag bekroning beste jaarboekartikel, verkiezing van het nieuwe bestuur.

Viering van 60 jaar EGMP met eerbetoon aan de afdelingen en voorstelling van de EGMP-penning door Hugo Vanhoudt. Het voormiddagprogramma wordt afgesloten met een voordracht door Alfred Michiels over de befaamde ANDERPUS-munt, een Merovingische tremisses uit de 6^e eeuw die de geschiedenis van de Antwerpenaren herschrijft.

Numismatica Herentals moedigt haar leden aan om deze feestdag mee te maken. Zoals gebruikelijk loten we ook nu een EGMP-lid uit om deze dag gratis mee te maken. Om hiervoor in aanmerking te komen volstaat het om onderstaande strook, goed ingevuld, te deponeren in onze rode box tijdens de clubactiviteit van 9 mei (vóór 11 u).

Opgelet : enkel leden, in 2010 aangesloten bij het EGMP via Numismatica Herentals komen hiervoor in aanmerking !

Naam van het lid, aangesloten bij EGMP via Numismatica Herentals :

..... gemeente

contactgegevens

wenst deel te nemen aan de Algemene EGMP-Vergadering op zaterdag 29 mei in de Zoo van Antwerpen.

Ik betaal de **35 euro deelnameprijs** voor diner + Zoobezoek aan het Herentals-bestuur en krijg dit terug bij mijn aanwezigheid ter plaatse.

Het Aziatisch babyolifantje KAI-MOOK, geboren in de Antwerpse dierentuin op 17 mei 2009, is dé topattractie van de *Zoölogie*.

zaterdag 1 mei – Brabantthal Leuven
zondag 2 mei – Hotel La Royale Leuven

**4e VEILING
EECKHOUT**

zaterdag 1 mei 9 – 16 u

**44e Internationale Ruilbeurs
Numismatica Leuven EGMP**

Brabantthal – Brabantlaan 1, Heverlee
numismauicaleuven.redactie@skynet.be

zaterdag 8 mei **FILANUMIS 2010** 10 – 17 u
Euretco Expo – Meidoornkade 24, Houten www.wbevenementen.eu

donderdag 13 mei 8 – 15 u

**33e Internationale Numismatische Dag
N. K. Dendermonde EGMP**

Kon. Atheneum. – Zuidlaan 3, Dendermonde
Georges Van Biesen tel. 052-216182

zon 16 mei **Cercle Numismatique Liegeois AEN** 8.30-15 u

43e Grote Numismatische Beurs

Collège Saint-Servais 'Centre 104' Rue Saint-Gilles 104, 4000 Luik
Chantal Genin tel. 04-2310514 www.cerclenumismatiqueliegeois.com

maandag 24 mei 9 – 15 u

26e Muntenuilbeurs

Les Numismates de Bruxelles AEN
Sportcomplex – Oudstrijderslaan, Evere
Régis Renard tel. 0475-514602

zaterdag 29 mei **VEILING 63 - WILLEM VAN ALSENOY**
Veilinghuis Bernaerts Verlatstraat 18 - 22, 2000 Antwerpen

zaterdag 29 mei vanaf 10 u

EGMP Algemene Vergadering

Foyer van de Zoo – 2000 Antwerpen

- bestuurswissel
- lezing Anderpus
- aanwezigheidspenning

za 1	AEN Soignies–Centre A&C, rue d/l Régence 23, Soignies Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel 44e Internationale Beurs – Numismatica Leuven EGMP Brabantal – Brabantlaan 1, 3001 Leuven Veiling 4 - Joselito Eeckhout zat 1 mei : Brabantal – Brabantlaan 1, 3001 Leuven zon 2 mei : Hotel Royale – Martelarenplein 6, Leuven	14 – 16 u 8 – 11 u 9 – 16 u vanaf 13 u
zo 2	EGMP ZW-Vlaa - Kartouchke- Ingelmunsterstr 8, Izegem AEN Couvin – Lycée R Gouttier, rue Gouttier 11, Couvin AEN St-Georges – rue Reine Astrid 69, St-Georges S / M Edelweissje – St-Katarina - N. Cleynaertslaan 1, Hasselt Wase Ruilclub – Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas FFAN Collection. Sonégiens –rue G. Henry 27B Soignies	8.30 – 12 u 9 – 12 u 8 – 12 u 8.30 – 12 u 9 – 12 u 8.30 – 12 u
di 4	AEN Brussel - 'H. Geest' - Dr Lemoinestr 13, Anderlecht	vanaf 18 u
vrij 7	Berthout – Parochiezaal St-Katharina, Markt, S-K-Waver	19–22.30u
za 8	EGMP Dendermonde - Het Keur, Pijndersln 90, Denderm AEN Nijvel – C. St-Gertrude – Faubourg de Mons, Nijvel AEN Verviers - Ecole rue d/l Moinerie 33, Petit-Rechain N.K. Hasselt – Cult. Centr. lokaal 2, Kunstlaan 5, Hasselt Gent West MC – Centrum Reinaert - Reinaertstr. 28 Gent Eur. Verz.B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel 1^e Filanumis – Muntmanifestatie Expo – Meidoornkade 24, NL – 3992 AE Houten	12 – 17 u van 14.30u 8 – 12 u 13 – 17 u 13.30-17 u 8 – 11 u 10 – 17 u
zo 9	EGMP Herentals- Antonius, Kapucijnenstr, Herentals AEN Vielsalm – Les Doyards - rue d/l Station 5, Vielsalm N.K. St-Truiden - Sportcomplex - Jodenstr., Sint-Truiden	8.30 – 12 u 9 – 12 u 8.30-11.30
ma 10	EGMP Brugge - C.M. - Moerkerkse Stwg 118, St-Kruis-B	vanaf 19 u
di 11	N.K Zeeland-Dauwendaele-Vrijlandstraat 59, Middelburg	18.30-22 u
12	N.K. Brabant - Bar le Duc - Korenbrugstr 5, 's-Hertogenb	vanaf 20 u

do 13	33^e Internationale Dag – N. K. Dendermonde EGMP Koninklijk Atheneum – Zuidlaan 3, 9200 Dendermonde	8 – 15 u
za 15	EGMP Antverpia - Ruggenhof - F v Dijkstraat 46, Deurne Gent West MC – Centrum Reinaert - Reinaertstr. 28 Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	12.30-16 u 13.30-17 u 8 – 11 u
zo 16	EGMP Gent – Sp. Gouverneurswon. – Buitenhof 35, Gent EGMP Mechelen–Hof Villers, Persoonshoek 9, Mechelen EGMP ZW-Vlaand - Willem Tell - Brugsestr. 20, Kortrijk Numis. Wetthra – Gem. Feestzaal, Schooldreef, Wetteren Wase Ruilclub – Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	9 – 12 u 10 – 12 u 13 – 16 u 9 – 13 u 9 – 12 u
	43e Internationale Ruilbeurs – C. N. Liègeois AEN Collège St-Servais – 104 rue Saint-Gilles, Luik	9–15.30 u
di 18	N.K. Limburg – 't Pruske – Hoogbrugstr. 9, Maastricht	vanaf 20 u
za 22	Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Gent West MC – Centrum Reinaert - Reinaertstr. 28 Gent Achter Olmen – T.I. St-Jansberg – Weerterstwg., Maaseik	8 – 11 u 13.30–17 u 13 – 16 u
zo 23	EGMP Aalst – S C. Immerzeel – R. Novarumlaan 4, Aalst EGMP Tienen – t Hoekske, Oude Leuvensestr. 93, Tienen AEN La Louvière – Rue de la Station, Haine-St-Pierre	vanaf 9 u 9 – 12 u 8.30-11.30
ma 24	26e Muntenbeurs – Les Numismates de Bruxelles AEN Sportcomplex – Oudstrijderslaan, Evere	9 – 15 u
za 29	Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Gent West MC – Centrum Reinaert - Reinaertstr. 28 Gent Algemene Vergadering EGMP Foyer Zoo - Astridplein, 2000 Antwerpen Veiling 63 – Willem Van Alsenoy Veilinghuis Bernaerts – Verlatstraat 18-22, Antwerpen	8 – 11 u 13.30–17 u vanaf 10 u
zo 30	Wase Ruilclub – Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas Nationale Ruilbeurs – N. K. St-Truiden Sportcomplex – Jodenstraat, 3800 St-Truiden meer info op www.egmp.be	9 – 12 u 8.30 – 14 u

Brumunt partner voor uw collectie !!

Alle euromunten, Belgische munten, wereldmunten, ...
Benodigheden voor elke verzamelaar en de nieuwste catalogi.

www.brumunt.be

Brumunt - Hogeweg 166, B-8200 Brugge 2, België
gsm : 0478-362795 e-mail : brumunt@telenet.be

MAUQUOY GROUP

Industrieweg 12 • 2280 Grobbendonk • Belgium

www.mauquoy.com

Medailles

Penningen

Naamplaten

Stempels

voor al uw numismatische vragen :

VEILINGHUIS EECKHOUT

Kerkhoflaan 42 - 9300 Aalst

Tel 0486-868942 - Fax 053-300117

joselito_eeckhout@telenet.be

www.eeckhout.tk

Fleur De Coin

MUNTEN & MEDAILLES

aankoop & verkoop te Gent

Lea Vandenbruwaene

Burgstraat 139, 9000 Gent 09-2333138 info@fleurdecoin.be

open : ma, di, do, vrij, zat 14-18 u

www.fleurdecoin.be

voormiddag op afspraak - woe, zon & feestdagen gesloten

